

Zeims Ne Peba Mórrag Wialómórr Ngaensingül Bóktan

Ini Peba Mórrag Nótó Wialómórr

Ini peba mórrag nótó wialómórr, tóbabóka
wialómórr wagó,

“Ka, Zeims, ini peba mórrag kótó
wialómórdóla. Ka Godón leba zaget olomla
ó Lod Yesu Kerrison.” (1:1)

Wa darrü kla koke wialómórr tóbakwata, igósidi
mi umulakla wagó, oya peba atang pamkolpam
oyabóka umulürrün kwarilürr. Küsil Bukdü
tokom pam ngibliandako Zeimsbóka, a [Zu
pamkolpam] wata nisbóka wirri umul kwar-
ilürr:

- (1) Zeims, Zebedin olom, darrü Yesun umul-
bain olom nótó yarilürr, oya zoret Zonpükü
(Metyu 10:2-4).
- (2) Zeims, Yesun zoret, darrü Yesun amkoman
angun pamkolpamab balngomól pam nótó
yarilürr Zerrusalem wirri basirrdü (Aposto-
lab Tórrmen 15).

Apostolab Tórrmen 12:2 mibü byalda wagó,
Zeimsün, Zebedin olom nótó yarilürr, King Errod
wató emkalórr büdülümpükü. Da aprrapórr wa
Yesun zoret kuri yarilürr, ini peba mórrag nótó
wialómórr.

Metyu 13:55 mibü byalda wagó, Yesun
tokom zoretal kwarilürr. Zeims darrü yarilürr
ibükagab, a wa darrü Yesun umulbain olom

koke yarilürr Yesun arról tonarrdó ini tüpdü. A ma Yesun arsümül büdüldügab ene kakóm, Zeims akó Yesun ngibürr zoretala Yesun umulbain bóktan amkoman yangunóp, akó i Yesun mamoa pamóm ugón bainóp (Apostolab Tórrmen 1:14). Ngibürr tonarr kakóm, Zeims darrü sos balngomól pamóm bainürr Zerrusalemóm (ngabka Apostolab Tórrmen 12:17; 15:13-21; 21:18; Galatia 1:19; 2:9).

Darrü Zu pam ngi Zosepus, ene tonarrdó amkoman póep nótó wialómórr Zu pamkolpamabkwata, wa wialómórr wagó, Zeims akó ngibürr Yesun mamoa pamkolpam, ibü bu-migóp da ingülküpi ekrrónóp büdülpükü pail 62 nóma yarilürr Kerrison amtómól kakóm.

Zeims Nibióbka Wialómórr
Zeims tóba peba mórrag ibüka wialómórr

“12 Zu zitül pamkolpamdó Yesun amkoman nidi angundako, bwób-bwób barngerrón nidi-pako.” (1:1)

I tibióban bwóbdü koke ngabenónóp, a ngibürr bwóbdü. Ngibürra ibükagab ngaen Zerrusalem we amgütóp, zitülkus amkoman bangun pamkolpam wirri müp alión we bókyenóp Zerrusalemóm (Apostolab Tórrmen 8:1, 11:19).

Tóba peba mórragdó Galatia pamkolpamdó (2:7-9), Pol Zeimsünbóka wialómórr wagó, Zeims darrü sos alngomól pam yarilürr, God noan ekyanórr ene zaget [Morroal Bóktan] amgolóm tóbanan pamkolpamdó, Zu pamkolpam nidi kwarilürr. Aprrapórr Zeims Zerrusalemóm ngyabelórr akó bóktan amgol ó umul bain

yarilürr Zu pamkolpamidó kókó wa narrótókórr. Da oya wirri ubi igósidi yarilürr peba mórrag wialómóm Zu pamkolpamidó, Yesun nidi amkoman angun kwarilürr akó Zerrusalemóm koke nidi ngyaben kwarilürr. Mi Zeimsün peba mórrag nóma atangdakla, mi umul baindakla wagó, wa Zu pamkolpamidó wialómórr.

Zeims Ini Peba Mórrag Nóma Wialómórr

Ngaen-gógópan Yesun amkoman angun pamkolpam Zu pamkolpam tibian kwarilürr. Blaman Zu pam akó simanal olmalab lgyabi sopae singgalgónónóp]. Da solkwat Zu-koke nidi kwarilürr, Yesun amkoman angunüm ugón bókyenóp. Ini Zu-koke pamab gyabi sopae singgalgórrón koke kwarilürr. Ini pokoa wirri müp sidódürr akó aprrapórr pail 48 nóma yarilürr wirri bóktan amanikóp inikwata Zerrusalemóm, A Zeims enebóka koke wialómórr. Wa aprrapórr gyagüpi tótók yarilürr igó, wata Zu pamkolpam Yesun amkoman angun pamkolpam idi kwarilürr ene tonarrdó. Da wa aprrapórr ini peba mórrag ngaen-gógópan wialómórr, ene wirri bóktan ene kakóm, amanikóp. Ini peba mórrag aprrapórr ngaengógópan wialómórróna, ngibürr Küsíl Bukan peba ma solkwat winólómóp.

Zeimsün Zitülkus Ini Peba Mórrag Wialómóm

Ngakande inzana, Zeims ini peba mórrag ugósüm wialómórr Zu pamkolpam umul bainüm akó arüng bütanóm, Yesun amkoman nidi angun kwarilürr akó Zerrusalemóm koke nidi ngyabenónóp.

Zeims müp ipadlórr mórrrel kolpama tibiób nóma ikub bagür kwarilürr akó gyagüpi igó ogoblórr wagó, i morroal isako ngibürdügab.

Akó oya moboküpdu darrü müp asi yarilürr, zitülkus ngibürr pamkolpama bóktanónóp wagó, i Godón amkoman angun koralórr, a i tórrmendó koke irrbünónóp.

Zeims ta tóba peba mórragan atang pamkolpam nilóp Godón [wirri gyagüpitótók] akó apadóm.

Ini Peba Mórragan Bóktan Zono Módágako:

- A. Ini peba mórragan tapaku bóktan 1:1
- B. Müp tonarr akó pamkolpamab ubi kolae tonarr tómbapónóm 1:2-18
 - 1. Karrkukus bórrang müp tonarrdó 1:2-8
 - 2. Elklaza-koke pamkolpam akó mórrrel pamkolpam 1:9-11
 - 3. Pamkolpamab ubia tibiób balngomólóm kainda kolae tonarr tómbapónóm 1:12-18
- C. Godón bóktan arrkrru akó tórrmendó angrin 1:19-27
 - 1. Godón bóktan arrkrru 1:19-21
 - 2. Godón bóktan tórrmendó angrin 1:22-25
 - 3. Amkoman tórewóm 1:25-27
- D. Blaman pamkolpam wata darrpan ngarkwatódó morroal bangón ki kwarilün 2:1-13
- E. Amkoman bangun akó morroal tórrmen 2:14-26
- F. Ulit alngomól 3:1-12
- G. Amkoman wirri gyagüpitótók Godkagabi tótókda 3:13-18
- H. Inzan tulmil tórrmen tómbapón-gu tüpan pamkolpamazan tómbapóndako 4:1-17
 - 1. Yabü arról Godón tangdó irrbünam 4:1-10
 - 2. Darrü olom zaz ain-gu 4:11-12

- 3. Ikub bagürgu sab ngürrankwata 4:13-17
- I. Zeims mórrrel kolpamđó bóktanórr wagó,
God sab ibü zaz nirre 5:1-6
- J. Ngibürr Ikit Bókrran Bóktan 5:7-20
 - 1. Zao-zao ngyaben azid aeng tonarrdó 5:7-12
 - 2. Tórean arüng 5:13-18
 - 3. Oya salkomól, amkoman bóktandógab
nótó apolda 5:19-20

Ini Peba Mórragan Tapaku Bóktan

¹ Ka, Zeims, ini peba mórrag kótó wialómdóla.
Ka Godón [leba zaget olomla] ó [Lod] Yesu Kerrison.

Ka wialómdóla 12 Zu zitül pamkolpamđó,
Yesun amkoman nidi angundako, bwób-bwób
barngerrón nidipko.

Morroal ngürr yabüka.

Karrkukus Bórrang Müp Tonarrdó

² Kürü [zonaretal], yabü obzek kwata
abün-abün müpa nóma togoble, ene müp
bagürwómpükü yazeblamke. ³ Zitulkus
mórdóga, e umulakla, müpa yabü amkoman
bangun nóma apókda, akó yabü amkoman
moboküpi banguna nóma pupo bainda, da e
sab gaodó kwarilo karrkukus bórrangóm. ⁴ Akó
e umul bain kwarilün karrkukus bórrangóm
blaman tonarr, igósüm e [dudu kómal] kwarilo
samuan ngarkwatódó akó darrü kolae babul
yarile yabü moboküpdu, darrü kla kokean
arenane.

⁵ Yabü darrüpan ne [wirri gyagüpitótók] babul
nóma yarile, wa Godón ki yato da oya sab

seyene. God ngaru bapón-koke gailda bla-mandó, oyakagab inzan bóktan babula wagó, e kolaeakla. ⁶ A wa nóma yato-e, wa wata amko-man yangune a ninis gyagüpitótóke koke yarile, zitulkus ninis gyagüpitótóke nótó gyagüpi tótókda, wa igósidi maludü goblolzana, wóra ne kla amzazilsimzazil angónnda. ⁷ Inzan pama igó gyagüpi koke ki tótók yarilün wagó, wa sab darrü kla ipüde Lodkagabi. ⁸ Zitulkus módóga, wa ninis gyagüpitótók pama akó pamkolpam umul-kokeanako, ia wa sab tónggapónne wa ne pokó bóktanórr.

Elklaza-koke Pamkolpam akó Mórrel Pamkol-pam

⁹ Kari-kari ngi akó elklaza-koke zonareta wa ikub ki bagür, zitulkus God oya ngi kwit em-nyelórr. ¹⁰ A mórrrel nótóke, wa ma ikub ki bagür, God oya ngi tüp nóma solkomólórr, zitulkus wa sab twal pulzan bamrüke. ¹¹ Abüsa tóba ururpükü nóma banikda, ene twal akolamda; oya pula balókda ó oya ongang bapón kulainda. Da ene inzana, mórrrel pama sab inzan bamrüke tóba zaget tómbapónde.

Pamkolpamab Ubia Tibiób Balngomólóm Kainda Kolae Tonarr Tómbapónóm

¹² Bagürwóm watóke, karrkukus nótó zamngórróna, abün-abün müpa oya nóma sawiónónóp. Zitulkus módóga, oya amkoman moboküpi banguna tüób nóma pupo bainda, wa [ngarkwat-koke arrólan] müóngdur ipüde, God alkamül-koke ne bóktan tónggapónórr ibüka, [moboküpüdü ubi] nibióbe oyakamóm.

13 Darrüpan ubi kolae tonarr tónggapónóm nómade, wa igó koke ki yarilün wagó, "God kürü wató alngomólóm kainda kolae tonarr tónggapónóm." Zitulkus módóga, kolae gaodó kokea Godón alngomólóm kolae tonarr tónggapónóm. Akó ta God darrü olom kokean elngomóle kolae tonarr tónggapónóm. **14** A paman tóbanan kolae ubia oya alngomólda kolae tonarr tónggapónóm, ene ubia oya nómá ilklió aliónda akó ódódda. **15** Olgabi, oya kolaea küppükü nómá baine, ene ubia kolae tonarr alngumilda. Akó kolae tonarra tai wirri nómá bainda, wa büdül alngumilda.

16 Kürü moboküpüdü zonaretal, e ngibürr kolpam ok bain-gu yabü ilklió büliónüm ene bóktane wagó, God pamkolpam wató balngomólóm kainda kolae tonarr tónggapónóm! **17** Blaman morroal a dudu kómálgýaur klap kwitümgabako. I Abdóágab tótókdako, pülpüldü zyón klamab Ab, noan térrmen tulmil koke bümzazildako zyón klamab dandangazan banendako. **18** Tóbanan ubi ngarkwatódó, mi tóbabótórró amkoman bóktandógab, igósüm mi ngaen-gógópan küp* kwarilo blamandógab, wa ne elklaza tómbapónorr.

* **1:18** ngaen-gógópan küp: Ini bóktan opora igó klambóka apónda igó, ngaen-gógópan ne kúpa angurindako ó ngaen amtómólórrón olom akó lar kupo. God Isrrael pamkolpam nümtinóp ini elklaza aliónüm oya. Aini Zeims amkoman bangun pamkolpam ataninda ngaen-gógópan küpüdü, zitulkus i amkoman kómálgýaur tómbapórrón elklazadógab.

Godón Bóktan Arrkrru akó Tórrmendó Angrin

¹⁹ Kürü moboküpdu zonaretal, e wata igó pokó umul kwarilo: Yabü blamanab wirri ubi ki yarile bóktan arrkrrum, e büsai-büsai bóktan-gu, akó büsai-büsai ngürsilüm bain-gu. ²⁰ Zitulkus módóga, paman ngürsila ene dümdüm ngyaben koke alngumilda, Godón ubi ne klame. ²¹ We ngarkwatódó, blaman kolae elklaza amónamke yabiób ngyabendógabi akó piküp bainamke ene blaman abün kolae tórrmen tómbapóngum. Da yabiób ngi tüp előkam akó ene bóktan ipüdam, God ne kla iltümülürr yabü moboküpdu, zitulkus God gaodóma yabü zid bainüm, e ene bóktan nóma ipüdane.

²² E wata igó pamkolpam kwarilo, Godón bóktan tórrmendó nidi angrindako. A igó pamkolpam koke kwarilo, güblangane enan nidi arrkrrudako. Inzan pamkolpama tibiób ilklió bülióndako. ²³ Nadü oloma Godón bóktan arrkrruda, a tórrmendó koke angrinda, wa inzan oloma, tóba obzek nótó ngabkanda glasdó, wa ne obzekpükü tómtómólórr. ²⁴ Wa tóba ngabkanda, da wa nóma alkomólda, dümdüman oya tóba obzekbóka ma ugón bamrukda. ²⁵ A darrü pam inzana, tai nótó ngabkanda ene dudu kómal gida, pamkolpam ne gida-a ausda kolae tonarrdógabi. Wa metat ene gida ngabkan yarile, oya koke bamrukla wa ne pokó arrkrrurr, a wa tórrmendó irrbüle. God sab inzan pam bles ine ene tórrmen tómbapónde.

²⁶ Nadü oloma igó nóma gyagüpi tótókda wagó, wa Godón [ótókda], a wa ma tóba ulit

koke alngomólda, wa tóba ilklió büliónda akó oya tórewómdü küp babulako. ²⁷ God, mibü Ab nótóke, [kolkal] akó [tóman-koke] tórewóm apadóda. Inzan ne tórewóme: abal-koke olmal akó kóble, ibü ngabkanóm müp tonarrdó nóma kwarile, akó tüpan pamkolpam koke ki ok bain kwarilün marü alngomólóm kolae elklaza tómbapónóm.

2

Blaman Pamkolpam Wata Darrpan Ngarkwatódó Morroal Bangón Ki Kwarilün

¹ Kürü zonaretal, e mibü [wirri kómal zyónpükü] Lod Yesu Kerrison amkoman angundakla. Amkoman bangun pamkolpamzan, e blaman pamkolpam wata darrpan ngarkwatódó morroal bangón kwarilünke. ² Darrü pama apprapórr yabü kwóbbazen müötüdü tübangrine wirri darrem [gold] rring a wirri darrem mórrkenyórr bamelórrón, a darrü elklaza-koke pama tómanpükü mórrkenyórri ta tübangrine. ³ E apprapórr ene wirri darrem mórrkenyórrpükü pam kubó morroal yangórre ó bóktórre wagó, “Marü morroal mórran pokoyóni,” a elklaza-koke pamdó kubó ma igó bóktórre wagó, “We zamngól o popa we mórra tüpdü, kürü wapór minggüpanan.” ⁴ E ne inzan pokoyóni tónggapónane, e yabiób darrpan-darrpan, darrpan ngarkwatódó-koke morroal bangóndakla. Akó e yabiób darrpan-darrpan zaz baindakla kolaean gyagüpítótóke. ⁵ Kürü moboküpüdü zonaretal, tübarrkrru! God

ini tüpan elklaza-koke is tüób silianórr akó i mórrel kolpamzanako tibiób amkoman bangunanme. God ibü silianórr tóba Kingzan Balngomoldó barrbünüm. Akó wa ibü [alkamül-koke bóktan] nokyenóp ene Balngomoldó barrbünüm, [moboküpdu ubi] nibióbe oyakamóm.

⁶ A yadi, e elklaza-koke isab ngi tüp előkarre. E mórrel kolpam larógóm morroal bangondakla elklaza-koke kolpamdógabi? Ene mórrel pamako, yabü kle-kle nidi bangundako akó yabü nidi bumurratdako kotódó zamngólóm! ⁷ Akó ene mórrel pamako, Yesun kómal ngi nidi kulaindako, wa yabü ne ngi nokyenóp!*

⁸ E dümdüm kla tónggapón koralo, e ne gida noma mamoanane wagó, "Marü moboküpdu ubi moba minggüpanandó ne olome[†] inzan ki yarilün, marü moboküpdu ubi mobakazane." Ini gida Godón gida-e, mibü King nótóke, e ne gida Godón Wibalómórrón Bóktandó asendakla.

⁹ A e ma ne pamkolpam darrpan ngarkwatódó-koke noma morroal bangunane, e kolae tonarr tónggapónane akó gida-a pupo nirre wagó, e gida amgün pamkolpamakla. ¹⁰ Ka ene pokon wialóma, zitülkus nadü oloma dudu gida mamoanda a wa ma darrpan gida bóktan pokon alkamülda, ene inzana wamaka wa blaman gida bóktan pokon amgündä. ¹¹ Nótó yarilürr wagó, "Ma kol ó pam gómlgu," wa akó yarilürr wagó, "Ma darrü olom büdülämpükü amkalgu." Ma ne

* ^{2:7} wa yabü ne ngi nokyenóp, oya küp módogá: e Yesunakla.

† ^{2:8} minggüpanandó ne olome wa blaman pamkolpambóka apónda, ma nibiób amorrandóla. ^{2:8} Lebitikus 19:18

pam ó kol koke nóma gómól namulo, a ma ma darrü olom büdülümpükü emkolo, ma igósidi gida amgün pamóm baino.

¹² Da módóga, bókta akó tórrmen tómbapónam ene kolpamzan, God sab nibiób zaz nirre ene gida ngarkwatódó, pamkolpam ne gida-a ausda kolae tonarrdógabi. ¹³ Zitülkus módóga, God sab oya gyaur-koke zaz ine, gyaur-koke nótó yarilürr ngibürr pamkolpamdó. Gyaur nadü olome ngibürr pamkolpamdó, oya zitülkus babula gumüm, God sab pamkolpam ne ngürrdü zaz nirre.

Amkoman Bangun akó Morroal Tórrmen

¹⁴ Kürü zonaretal, ia laró morroala darrü oloma ne nóma bóktóne wagó, “Kürü amkoman bangun asine,” a wa ma tórrmendó koke ingrile? Ia inzan amkoman banguna oya zid ine? Koke! ¹⁵ Aprrapórr darrü zonaret ó bólbotan mórrkenyórr a blaman ngürrzan alo kla babulako. ¹⁶ Da darrüpa yabükagabi ne oyaka igó nóma bóktóne wagó, “Ugó wam, paud sab marüka asi ki yarilün; morroal mórrkenyórr bate ururüm akó morroal elo,” a wa ma oya darrü kla ne koke nóma ekyene batenóm ó alom, ia laró morroala? ¹⁷ Ene inzana, amkoman bangun tebean nómada, tórrmen-koke, wa büdüla.

¹⁸ A darrüpa sab ma igó yarile wagó, “Inzan taia: Darrü oloman amkoman bangun go asine, akó darrü oloma go tórrmen tómbapónda.” A ka sab bóktan inzan alkomól namulo wagó, “Ma kya moba amkoman bangun kóbó kómytea, ma tórrmen koke nóma tómbapondóla, da ka

kubó marü kólba amkoman bangun mómyeno tórrmendógabi.” ¹⁹ Ma igó poko amkoman angundóla wagó, wa darrpan Goda. Taia, da ene gaodó kokea! Kolae samua ta ene poko amkoman angundako - akó gum tórrngónóm baindako.

²⁰ Ma gonggo pamla, ia marü ubi ka marü mómyeno wagó, tórrmen-koke amkoman bangunan küp babula? ²¹ God larógóm mibü abbobat Eibrra-amón ipadórr [dümdüm tonarr] olomzan? Tóba tórrmendógabi, wa tóba olom Aesakón [alta] kwitüdü nöma emngyelórr larzan Godka. ²² Ma igó asendóla, wa Godón amkoman angun yarilürr akó tórrmendó ingrinürr, akó oya amkoman banguna [dudu kómal] bainürr oya tórrmendögabi. ²³ Akó Godón Wialómórrón Bóktana küppükü bainürr wagó, “Eibrra-am Godón amkoman yangünürr, da ini zitulkusdü, God oya ipadórr dümdüm tonarr olomzan.” Akó God oya igó ngilianórr “kürü gódam.” ²⁴ Da e kuri esenane, God darrü pam apadóda dümdüm tonarr olomzan, ini nis tonarrdógab, oya amkoman bangun akó oya tórrmen.

²⁵ Ene inzana, God larógóm Reiebón,‡ pam apyón kol nótó warilürr, apadóda dümdüm tonarr olomzan? Tóba tórrmendögabi, wa ene kómdam bain pam tóba müötüdüzan irrbünürr.

2:21 Bwób Zitül 22:1-14 **2:23** Bwób Zitül 15:6; 2 Kreronikol 20:7; Aesaya 41:8 ‡ **2:25** Reieb: Zosyua Keinan tüp nöma bangrinüm kain yarilürr Isrrael pamkolpampükü, wa nis kómdam bain pam zirrnáponórr Zerriko wirri basirr kómdam ainüm. Reieb ibü nünükürr tóba müötüdü akó tangnamtinürr kórzyónüm.

Akó solkwat wa ibü darrü kwat nómtyenóp bakonóm. ²⁶ Da módóga, amkoman bangun tebean nómada, tórrmen-koke, wa büdüla, samu-koke büb büdülzana.

3

Ulit Alngomól

¹ Kürü [zonaretal], umulbain pama abün-koke bairre yabükagabi sos kugupidü, zitulkus e umulakla, God sab kibü, nidi umul baindakla, wirrian [kolaean darrem] tókyerre ngibürr pamdógab, ki ne kolae kla nómá tómbapónórre. ² Zitulkus módóga, mi blamana abün tonarrdó bütändakla. Nadü oloma ne kokean nómá bütüne, wa ne pokó bóktóne, wa [dudu kómal] pama, gaodóma tóba blaman büb alngomólóm.

³ Mi kari ayan pokó* nómá kolabütändakla [osan] taedó mibüka güblangpükü bainüm, mi gaodómakla ene dudu os alüngsalüng angónóm.

⁴ Ó e but gyagüpi amónam. Enana i amkoman wirriako akó ibü wóra amarruda, ibü karian kulia alüngsalüng angónnda, updü paman ubi nóla tótókóma. ⁵ Da ene inzana, ulit wa kari klama bübdü, a wa ma wirri elklazabóka ikub bagür umula.

E gyagüpi amaik kwarilo igó, karian ura wirri molpoko ia setanda. ⁶ Ulit ta urzana. Wa bübdü kolaean klama. Wa kolae arrgubinda dudu bübdü. Wa tóba dudu arról kulainda akó

^{2:25} Zosyua 2:1-21 * ^{3:3} kari ayan pokó, Mórrke-mórrke módóga: bit. Ene bit [osan] taedó wóp angórrón yarilürr akó sye nizan kwata amrókrrón yarilürr. Ene os alüngsalüng angónóm, ma kubó sye numurruto.

wa tóba ur apadóda [metat bólmyan urdüğabi].

⁷ Pamakan gaodóma abün obzek lar ngórrób bainüm akó wa ibü ngaen ngórrób ninóp: abün obzek narr lar, póyae, tüpdü ngübyón elklaza, ó maludü ngyaben elklaza. ⁸ A darrü olom ma gaodó kokea tóba ulit ngórrób ainüm. Ene ulta metat kolae bóktanda, akó gwar büdül tarükzana, ulit ta inzana.

⁹ Uli pamkolpama mibü Lod, mibü Ab nótóke, oya agürdako, akó dadan uliti i pamkolpam bamórrdako, God tóbanan obzeksyók ngarkwatódó nibiób tómbapónórr. ¹⁰ Ene dadan taedógab agürwóm a amórr bóktana burruandamlı. Kürü zonaretal, inzan koke ki yarile. ¹¹ Ia anón nae a kapórr naea darrpan aróbdögabi tótókdamli? Koke! ¹² Kürü zonaretal, ia [pig] nugup gaodóma [olib] küp bapónóm ó [grreip] syepor gaodóma pig küp bapónóm? Kokean! Ene inzana, anón naea kapórr nae aróbdögabi koke tópkóne.

Amkoman [Wirri Gyagüpítótók] Godkagabi Tótókda

¹³ Ia nótóke yabü aodó, wirri gyagüpítótóke akó umul nótóke morroal ó kolae amzyatóm? Da wa ki okaka bümzazil tóba morroal tórrmen tulmildögabi, wa ne tórrmen tómbapónda tóba ngi tüp balkomólde, zitülkus wirri gyagüpítótóka oya tangamtinda tóba ngi tüp balkomólóm. ¹⁴ A ngiburra yabükagabi, yabü gyagüp kolaea wirribóka akrranda moboküpdü, zitülkus yabü ubia e ta morroal umulbain pamóm bainane. E yabióban gyagüpi bomandakla. E

ne inzan nómá kwarilo, ikub bagürgu wagó, e wirri gyagüpitótók pamakla. Obae tizgu enezan. ¹⁵ Yabü gyagüp kolaea nómá akr-randa akó e wata yabióban gyagüpi bomandakla, yabü wirri gyagüpitótók kwitümgab kokea. A ene wa tüpan akó pamakanan gyagüpitótóke, akó [debóldógaba]. ¹⁶ Zitulkus módoğa, ene bwóbdü pamkolpam gyagüp kolaea nómá akr-randa akó i wata tibióban gyagüpi bomandako, ene pokodó pamkolpam müpdü kwarile, balngomól nabe kwarile, akó i blaman abün-abün kolae tómbapónorré.

¹⁷ A kwitümgab ne wirri gyagüpitótóka tótókda, oya wirrian kla módoğa, wa [kol-kala]. Akó wa blaman tonarrdó paudüdüma, oya gyaur tonarr asine pamkolpamdó, wa pamkolpamab bóktan arrkrruda, oya wirri gyaur asine pamkolpamdó, wa morroal térrmen tulmil tómbapónda, wa blaman pamkolpam darrpan ngarkwatódó morroal bangunda, akó oya moboküp amkomana. ¹⁸ Paud nidi ódóddako akó küp nidi aritódako paudi, i sab [dümdüm tonarr] abülnürre.

4

Yabiób Arról Godón Tangdó Irrbüñam

¹ Ia larógóm tómbapónda gazirrwóm ó ongyal-tongyala yabü aodó? I tómbapondamli yabü kolae büban ubidügabi. Ene ubia yabü moboküpü gazirrdako. ² Yabü ubi darrü klamóma, a e ma koke ipüdane. We zitulkusdü, e pam amkalóm kaindakla ene klamóm. Akó

yabü wirri ubi ngibürr isab elklazamóma, a e ma gaodó kokeakla azebóm. We zitülkusdü, e ongyaltongyaldakla akó gazirrdakla. Yabü ubi elklaza babul igósidiako, zitülkus e Godón koke atodakla. ³ E nóma atodakla, e koke ipüdane, zitülkus e kolae zitüldügab atodakla yabiób kolae büban ubi ngarkwatódó amanóm.

⁴ E kol gómol pamzanakla!* Ia e umulkókakla wagó, e tüp gódam nóma angundakla, e Godón gómdamat kokeakla? We ngarkwatódó, nadü oloman ubie tüpan gódamóm bainüm, wa igósidi Godón gódamóm-koke baine. ⁵ Igó gyagüpi tótókgu wagó, Godón Wialómórrón Bóktana enan bóktanda wagó, “Oya gyagüp kolaea amkalda ó oya wirri ubi ene samudüma, wa ne samu ingrinürr mibü bübdü.” ⁶ A God ma mibü wirri [gail tonarr] akyanda. We zitülkusdü, tóba Wialómórrón Bóktana bóktanda wagó,

“God ibüka bóka bamgünda, tibiób ngi nidi kwit aindako.

A wa ibü gail tonarr akyanda, tibiób ngi tüp nidi balókdako.”

⁷ We ngarkwatódó, yabiób arról Godón tangdó irrbünam. A e [debóldó] bóka bamgülam, da wa kubó busole yabükagabi. ⁸ Godón minggüpanan togob, da wa kubó yabü minggüpanan tame. Yabiób tang bagulam, e kolae tonarr kolpam nidipakla, akó yabiób moboküp [kolkal] ninam,

* **4:4** Ene bóktan opor kol gómol pam Ngaep Bukdüğabia. God tóba pamkolpam inzan ngiblialórr, i obae god [ótók] nóma kwarilürr. (Zerremaea 3; 13:27; Aesaya 54:5-7; 57:3) **4:6** Ikik Bókrran Bóktan 3:34

e ninis gyagüpitótóke nidipakla. ⁹ E gyaur koralo yabiób kolae tonarrdó, e gyaurwóm akó yón gyaur koralo. Yabü ngüóng órnae izazinam ama gyaurwómdü akó yabiób bagürwóm ama büdül obzekzan ninam. ¹⁰ Yabiób ngi tüp elókam Lodón obzek kwata, da wa yabü ngi igósidi kubó kwit nirre.

Darrü Olom Zaz Ain-gu

¹¹ Zonaretal, yabiób darrpan-darrpanbóka kolae pokó bóktan-gu. Nadü oloma ne kolae pokó nómá bóktóne tóba zonaretbóka ó wa ne oya nómá zaz ine, wa Godón gidabóka kolae pokó bóktóne akó gida zaz ine, zitulkus gida-a bóktanda wagó, “Marü [moboküpdu ubi] moba minggúpanandó ne olome[†] asi ki yarilün.” Ma ne kolae pokó nómá bóktono gidankwata, ma gida mamoan olom kokela, a ma zazzanla. ¹² God wata darrpan gida gail olom ó zaz ta watóke. Da wa gaodómá zid ainüm akó kulainüm. Da mató, ma nótókla, moba minggúpanan ne olome, oya zaz ainüm?

Ikub Bagürgu Sab Ngürrankwata

¹³ Tübarrkrru, e nidi bóktandakla wagó, “Erkyá o sab mi ogobo ini o ene wirri basirrdü, darrpan pail we amaikrre, elklaza bumiógrre ó sel nirre akó mani tónggapórre.” ¹⁴ Wai, e umul-kókakla yabü ngyaben sab ia yarile, zitulkus yabü ngyaben kepkkerrzanako, kari-anbóka okaka tübine a akó bamrüke! ¹⁵ A e ma igó ki korala wagó, “Lodón ubi ne nómá yarile, mi sab ngyaberre akó ini kla

[†] 4:11 Ma müsirrga ain bóktan 2:8 ngakanke.

o we kla tónggapórre.” ¹⁶ A errkya e ma yabiób ene bókam bagósórrón bóktanabkwata ikub bagürdakla, zitulkus e gyagüpi tótókdakla ene bókam bagósórrón bóktan kari morroal kokeako. Inzan ikub bagür kolaean pokoa. ¹⁷ Da módóga, morroal tónggapón umul nótóke, a ma koke tónggapónda, wa igósidi kolae tonarr tónggapónda.

5

*Zeims Mórrel Kolpamdó Bóktanórr Wagó,
God Sab Ibü Zaz Nirre*

¹ Tübarrkrru, e mórrrel kolpam nidipakla.* E wata yón taegwarr akó yón bamto kwarilo, zitulkus müp tonarra tótókda yabüka. ² Yabü mórrrela sab babüne, akó pua yabü mórrkenyórr sab alóng kwarile. ³ Saka yabü gold a [silba] kolae nirre. Ene saka sab pupo nirre wagó, e elklaza-koke is koke tangbamtin kwarilnürü yabiób gold a silba-e. Akó saka gold a silbazan kolae ainda, God sab yabü kolae nirre, urazan elklaza alóngda. E yabiób mórrrel kwób asudakla ini dómdóm ngürrdü, God ma yabü zaz bainüm kainda. ⁴ E bangónarre

* **5:1** Ini atang pokodó, 5:1-6, Zeims mórrrel pamkolpamdó wialómórr, Yesun apprapórr koke nidi amkoman angun kwarilürr. I elklaza-koke pamkolpam kle-kle bangón kwarilürr. Zeims ibübóka wialómórr Yesun amkoman angun pamkolpam arüng bótanóm igó bóktandógab wagó, God sab ene mórrrel pamkolpam zaz nirre. Akó Zeimsün ubi yarilürr Yesun amkoman angun pamkolpam amtyanóm wagó, mórrrel elklaza ngambangóldó gonggo pokoa. We ngarkwatódó, ibü ene mórrrel kolpamabkwata gyagüp kolaea koke ki akrran koralón.

darrem kla aliónüm ibüka, yabü apapdó nidi agap kwarilürr. Tübarrkrru! Ene zaget pama murrkurr akrrandako. Abül pamab yón taeg-warra Godón güblang kuri emrróne, Wirri Arüng Lod nótóke. ⁵ E tüpdü abün mórrrel elklaza tumum ngayabendakla akó yabü kolae büban ubi ngarkwatódó. Enezan ngayabende, e larzanakla pyórr aupürrün bódapón ngürrankü. ⁶ E dümdüm ngayaben pamkolpam zaz ninarre akó büdülämpükü ekrrónarre, [†] gaodó koke nidi kwarilürr yabüka bóka bamgünüm.

Zao-zao Ngyaben Azid Aeng Tonarrdó

⁷ We ngarkwatódó, zonaretal, zao-zao ngayabelam, kókóta Lod sab nóma tolkomóle. E ngaon pam gyagüpi amaikam, wa piküpan enezan akyanda kókóta oya apapa sab morroal alo kúp apóne. Akó wa piküpan enezan akyanda kókóta pail akó bao ngupa timile. ⁸ E ta inzan, zao-zao ngayabelam akó yabiób arüng bütalam, zitülkus Lodón alkommól tonarra minggüpanan kuri tübine. ⁹ Zonaretal, murrkurr bókrrangu yabiób darrpan-darrpandó, igósüm Lod sab yabü koke zaz nirre akó [kolaean darrem] koke nilirre. Tübarrkrru, Zaz wata wa mamtaedó zamngólorróna.

¹⁰ Zonaretal, [prropet] gyagüpi amónam, Lodón ngidü nidi bóktan kwarilürr. Ibü nütaninam, i enezan zao-zao ngayaben kwarilürr, enana i azid aengóp. ¹¹ Tübarrkrru, mi gyagüpi tótókdakla wagó, bagürwóm idipko, karrkukus

[†] 5:6 Ene mórrrel pamkolpama aprrapórr ene kla tibi koke tómbapón kwarilürr, a i zaz mani nüliónónóp tómbapónóm.

nidi bórróngóp. E kuri arrkrruarre Zob enezan karrkukus zamngól yarilürr, akó e umulakla wagó, Lod dómdóm laró morroal sidódürr oyaka. E umulakla wagó, Lod wirri gyaur akó morroal tonarra.

¹² Kürü zonaretal, tai amkoman wirrian ne klame, darrü kla ngilian-gu yabiób [alkamül-koke bóktan] arüng akyanóm. Godón kwitüm ngyaben bwób ó ini tüp ó darrü kla ngilian-gu yabiób bóktan arüng akyanóm. E wata igó bóktónane wagó, "Taia" ó "Koke," da e wata yabiób bóktan ngarkwatódó tómbapónane. Ene igósüm, God sab yabü zaz koke nirre akó kolaean darrem koke nilirre.

Tórean Arüng

¹³ Ia darrü oloma yabü aodó müpdügab azid aengda? Wa tére ki eko. Ia darrü olom barnginwómdüma? Wa Godón agür wórr ki batolón. ¹⁴ Ia darrü olom yabü aodó azida? Wa sos [balngomól byarrmarr pam] ki ngibau akó i oyankü tére ki ekónóm ó oyaka oel ki ekónónóm Lodón ngidü. ¹⁵ I nómá tére ekorre, amkoman angundi ene klama amkoman kubó tómbapóné, azid oloma dólóng baine akó Lod oya irsümüle azidüdügab. Wa aprrapórr kolae tonarr nómá tónggapónórr, God oya kolae tonarr kubó arrgone. ¹⁶ Da módoğa, yabiób kolae tonarr pupo bain kwarilün yabiób darrpan-darrpandó akó tére kwarilün yabiób darrpan-darrpanankü, igósüm e dólóng bairre. [Dümdüm tonarr] oloman térean arüng asine ó wa kúp bapóné.

17 Prropet Ilaeza mizan pamakan yarilürr. Wa amkoman moboküpi tóre ekorr wagó, ngupa sab koke ki tümil. Da aüd pailüm akó pokó ngupa ene tüpdü kokean tümilürr. **18** Wa akó tóre ekorr, da pülpüla ngup zirrsapónórr akó tüpdü elklaza we waonóp.

Oya Salkomól, Amkoman Bóktandógab Nótó Apólda

19 Kürü zonaretal, aprrapórr darrüpa yabü aodó amkoman bóktandógab apól yarile akó darrüpa oya salkomóle. **20** Ene olom nótó salkomóle, wa ki emzyat wagó, kolae tonarr olom ne nótó nóma salkomóle tóba apól kwatódágab, wa sab ene kolae tonarr olom zid ine büdüldügab samuan ngarkwatódó akó God abün kolae tonarr barrgone oyabókamde.

Godón Buk
Portions of the Holy Bible in the Gizrra language of
Western Province, Papua New Guinea
Buk Baibel long tokples Gizrra long Niugini

copyright © 2019 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gizrra

Translation by: Wycliffe Bible Translators, Inc.

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures. Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2023-02-22

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 22 Feb 2024 from source files dated 13 Dec 2023

d83b2e14-c797-5499-b582-de63912ac614